Ministerie van Veiligheid en Justitie

Leden Bestuursraad

Bureau Secretaris-Generaal
DRC/GC

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum
8 december 2015

Ons kenmerk
-

memo

Memo formaliseren integriteitsrollen, -taken en -werkzaamheden

Beslispunten
Graag uw akkoord met de adviezen en uitgangspunten voor integriteit (vastleggen huidige situatie) binnen VenJ zoals hieronder beschreven;

Inleiding
Er zijn binnen VenJ verschillende organisatie onderdelen waar ten aanzien van integriteitsmanagement een rol is belegd. Het is noodzakelijk, ook ten behoeve van de ADR, dat de bijbehorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk worden beschreven, belegd en afgebakend.
Deze memo geeft duidelijkheid over de verschillende integriteitsrollen binnen het BD en over de onderlinge relatie met de verschillende dienstonderdelen VenJ breed.

Het uitgangspunt is dat elk onderdeel van VenJ haar eigen verantwoordelijkheid heeft en blijft houden als het gaat om het invullen of verder vormgeven van het integriteitsmanagement. Het blijft de verantwoordelijkheid van een organisatie onderdeel om het bevoegd gezag op de hoogte te houden van de actuele ontwikkelingen.

Adviezen:

1. Akkoord gaan met de volgende uitgangspunten voor integriteit binnen VenJ[1]
    a. Verantwoordelijkheid voor integriteitsbevordering en begeleiding van een melding ligt primair bij het bevoegd gezag; Het bevoegd gezag is tevens verantwoordelijk voor het uitvoeren van preventie activiteiten (bewustwording, risico beheersing e.d.);
    b. Vertrouwenspersonen helpen medewerkers bij morele- en integriteitsvraagstukken, zijn hiervoor sparringpartner en helpen de medewerkers bij het vinden van de juiste route bij meldingen van integriteitsincidenten. Vertrouwenspersonen hebben tevens een rol bij het vertrouwelijk melden;

[1] Onder VenJ wordt in deze memo de gehele organisatie bedoeld. Dus BD en de verschillende dienstonderdelen.

c. De centrale integriteitscoördinator en de integriteitsverantwoordelijken/integriteitscoördinatoren bij de dienstonderdelen ondersteunen het bevoegd gezag bij deze verantwoordelijkheid;
d. De centrale integriteitscoördinator binnen het BD is ondersteuner en adviseur bij activiteiten gericht op preventie en de bevordering van bewustwording rondom integriteit; De centrale integriteitscoördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie van integriteitsonderwerpen die het BD overstijgen;
e. DP&O is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en implementeren van integriteitsbeleid (door BZK opgestelde Rijksbrede kaders) en de communicatie daarover; de centrale integriteitscoördinator heeft hierin een adviesrol. Ook kan de integriteitscoördinator aangeven welke interne/externe ontwikkelingen aanpassing van het beleid noodzakelijk maken;
f. Het inrichten van een onafhankelijk meldpunt integriteit met de benodigde ondersteuning, onder verantwoordelijkheid van de centrale integriteitscoördinator;

2. Deze uitgangspunten worden met de DOR en GOR BD besproken[2].
3. Met onder andere het EC O&P worden afspraken gemaakt over flexibele ondersteuning van de centrale integriteitscoördinator.

In deze memo wordt kort aangegeven hoe de integriteitsrollen binnen VenJ, en in het bijzonder binnen het BD, nu zijn vormgegeven. Daarna wordt ingegaan op de toekomstige inrichting en formalisering van de verschillende integriteitsrollen binnen het BD en wordt aangegeven wat de relatie is tussen het BD en integriteitsverantwoordelijken bij de dienstonderdelen.
Een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van het bevoegd gezag, de centrale integriteitscoördinator en de vertrouwenspersoon BD, alsmede een verdere invulling van de werkzaamheden rondom het integriteitsbeleid en het meldpunt integriteit is te vinden in bijlage 1.
Het integriteitsveld is voortdurend in beweging, regelmatig zal gekeken moeten worden of de organisatie van de integriteitsfunctie aanpassing behoeft. In ieder geval zal over 1 jaar een evaluatie plaatsvinden van de inrichting zoals in dit stuk voorgesteld.

De Nationale Politie

De Nationale politie (NP) is een rechtspersoon sui generis en staat op enige bestuurlijke afstand van het BD. Binnen het beheer van de politie is de korpschef van politie belast met het integriteitsbeleid. De korpschef legt over de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden verantwoording af aan de minister van VenJ. Het Directoraat Generaal Politie (DGPOL) ondersteunt de minister bij diens taken en bevoegdheden ten aanzien van de politie. Voor overleg en verantwoording overlegt de NP dan ook met DGPOL. De politieorganisatie heeft in haar inrichting

[2] Er is geen formeel consultatierecht voor de GOR BD, maar de GOR BD is bij eerdere ontwikkelingen ten aanzien van dit onderwerp ook betrokken.

in elke eenheid en het PDC een afdeling Veiligheid, Integriteit & Klachten (VIK). Deze afdelingen zijn o.a. belast met het uitvoeren van interne (disciplinaire) en strafrechtelijke onderzoeken en het bevorderen van bewustwording op het thema integriteit. Ook bij de korpsstaf is een afdeling VIK ingericht. Deze afdeling zorgt voor het ontwikkelen en monitoren van kaderstellend integriteitsbeleid. De cijfers van integriteitsmeldingen van de NP worden dan ook via DGPOL verzameld. Tevens heeft de NP een eigen verantwoordingscyclus en jaarverslag.

De NP valt dan ook buiten het bestek van deze memo. De NP neemt overigens wel deel aan de Expertgroep die voor het delen van kennis en ervaring binnen VenJ is opgericht. Voor de volledigheid is er in bijlage 2 een overzicht toegevoegd waarin uiteen wordt gezet hoe integriteit bij onder andere de Nationale Politie is ingericht.

1. Huidige organisatie

In 2008 heeft de SG een centrale integriteitscoördinator/vertrouwenspersoon BD aangewezen. Diens taken en verantwoordelijkheden zijn echter nooit formeel vastgelegd. Inmiddels zijn de rollen van vertrouwenspersoon en integriteitscoördinator van elkaar losgekoppeld.

De huidige centrale integriteitscoördinator ziet toe op de VenJ-brede werking van het integriteitmanagement en rapporteert hierover. Met ingang van 2015 wordt ten minste in het jaarverslag de rapportage van de Departementale Vertrouwenspersoon opgenomen. Het integriteitsbeleid kent vier domeinen: beleid, preventie, handhaving en managementinformatie. Bij de uitoefening van zijn taken wordt de centrale integriteitscoördinator ondersteund door een of meerdere medewerkers van BSG en ad hoc door medewerkers vanuit andere onderdelen van de organisatie.

Dienstonderdelen

De dienstonderdelen OM, IND, en DJI beschikken over volledig ingerichte bureaus integriteit, waarbinnen ook integriteitscoördinatoren actief zijn.
De IND en DJI ondersteunen - op basis van contractuele afspraken - ook andere organisatieonderdelen, bijvoorbeeld bij het verrichten van onderzoek en bij het geven van trainingen.
Veel kleinere organisatieonderdelen hebben geen ingerichte bureaus, maar zijn wel actief op het gebied van integriteit. Indien gewenst levert de centrale integriteitscoördinator VenJ hen hierbij ondersteuning.

Naast de integriteitscoördinator, heeft de *vertrouwenspersoon* BD primair als taak medewerkers te adviseren en ondersteunen bij morele- en integriteitsvraagstukken en bij het vinden van de juiste route bij meldingen van integriteitsincidenten. Hij of zij fungeert als onafhankelijke vraagbaak en luisterend oor en bekijkt of problemen ook binnen de lijn opgelost kunnen worden. Het bevoegd gezag is immers verantwoordelijk voor een veilig en open

werkklimaat, waarin ook misstanden en problemen besproken en behandeld kunnen worden.[3]

2. Ontwikkeling en toekomstige inrichting

Het is noodzakelijk dat bij het formaliseren van integriteitsrollen de bijbehorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk worden beschreven, belegd en afgebakend. In de huidige situatie is dat vaak nog onduidelijk. Bovendien moeten uitvoering en beleid van elkaar gescheiden worden en moet de rol van de centrale integriteitscoördinator formeel worden vastgelegd. Hetzelfde geldt voor de positie van het meldpunt integriteit.

2.1 Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is primair verantwoordelijk voor integriteitsbevordering, voor het uitvoeren van preventie activiteiten en voor het creëren van een veilig werkklimaat, waarin integriteitsdilemma's openlijk besproken kunnen worden. Het bevoegd gezag is de eerst aangewezen partij waarbij mogelijke integriteitsschendingen gemeld kunnen worden. Het bevoegd gezag blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de zorgvuldige afhandelingen van een melding. Desgewenst kan de centrale integriteitscoördinator het bevoegd gezag adviseren of ondersteunen bij het (laten) verrichten van een zorgvuldig (feiten)onderzoek en het voeren van een evaluatiegesprek na een onderzoek.
Hiernaast zorgt het bevoegd gezag ervoor dat vertrouwenspersonen hun werkzaamheden naar behoren kunnen verrichten en hierdoor niet in hun rechtspositie worden benadeeld.

2.2 De Vertrouwenspersoon

2.2.1 Rol van de vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon ondersteunt medewerkers bij morele- en/ of integriteitsvraagstukken en bij het doen van meldingen van integriteitsincidenten. De vertrouwenspersoon is sparringpartner bij het analyseren, duiden en helpen bij het zetten van vervolgstappen (aanspreken, doorverwijzen, melding maken, klacht indienen, je erbij neerleggen etc.). De vertrouwenspersoon speelt ook een belangrijke rol indien een medewerker vertrouwelijk wil melden.
De vertrouwenspersoon werkt op basis van vertrouwelijkheid en heeft een geheimhoudingsplicht. Er zijn echter wel wettelijke bepalingen die de geheimhoudingsplicht kunnen beperken.
Binnen het BD geldt het uitgangspunt dat er altijd meerdere vertrouwenspersonen beschikbaar zijn, zodat een medewerker die een vertrouwenspersoon wil raadplegen een keuze heeft in wie hij wil benaderen.

2.2.2 Neventaak

---

[3] Er is momenteel geen vertrouwenspersoon BD. Deze taak wordt thans waargenomen door de vertrouwenspersoon Justis (als eerste aanspreekpunt) en de vertrouwenspersonen van de NCTV en de IND.

Vertrouwenspersonen worden benoemd door het bevoegd gezag.
Vertrouwenspersonen krijgen binnen hun primaire functie tijd en ruimte voor de uitoefening van hun taak, voor overleggen en voor het bijwonen van studiedagen.

2.2.3 Departementale vertrouwenspersoon.
Elk organisatie onderdeel kan eigen vertrouwenspersonen aanstellen. Daarnaast is er ten minste één departementale vertrouwenspersoon. Binnen de groep van (centrale) vertrouwenspersonen van VenJ heeft hij de positie van primus inter pares, wat meebrengt dat hij of zij open staat voor overleg met de overige binnen VenJ werkzame vertrouwenspersonen. Dit speelt met name als het noodzakelijk is om als vertrouwenspersoon te sparren over een ontvangen melding. Daarnaast fungeert hij als achtervang voor melders die niet binnen het domein van het Bestuursdepartement werkzaam zijn en die om uitlegbare redenen niet bij de eigen vertrouwenspersoon van hun eigen onderdeel terecht kunnen.

2.3 Integriteitscoördinator

2.3.1. Rol van de centrale Integriteitscoördinator
De centrale integriteitcoördinator is verantwoordelijk voor de VenJ-brede ondersteuning, afstemming en coördinatie van het onderwerp integriteit en houdt zicht op de wijze waarop integriteitsmanagement wordt vorm gegeven. De centrale integriteitscoördinator treedt hierbij op als primus inter pares van de integriteitscoördinatoren of andere personen die bij VenJ binnen het integriteit veld een coördinerende of ondersteunende rol hebben. Met het formeel vastleggen van de rol van de centrale integriteitscoördinator benadrukt de organisatie het belang van het integriteitsbeleid en wil het de continuïteit van het thema borgen.

2.3.2 Ondersteuning centrale integriteitscoördinator
De centrale integriteitscoördinator heeft de beschikking over één vaste en verder flexibele ondersteuning. De centrale integriteitscoördinator kan indien mogelijk een beroep doen op medewerkers van andere onderdelen van VenJ, het EC O&P. Deze flexibele ondersteuning kan onder meer bestaan uit het doen van speciale opdrachten, het doen van (feiten)onderzoeken en advisering bij meldingen.

2.3.3 Plaatsing en financiering
Voor een optimale uitoefening van de taken en verantwoordelijkheden door de centrale integriteitscoördinator is een onafhankelijke positie en een directe lijn met de SG van groot belang. Daarom is inbedding van de functie bij BSG een voor de hand liggende keuze. Financiering van de integriteitscoördinator, de flexibele ondersteuning en budget voor de uitoefening van taken worden bekostigd vanuit een budget dat bij BSG beschikbaar moet komen.

De rol van centrale integriteitscoördinator is dermate omvangrijk dat het niet realistisch is dit een medewerker dit naast zijn reguliere werkzaamheden te laten doen. Hiervoor zal dus een formatieplaats moeten worden gecreëerd. Gelet op de rol, taken en bevoegdheden (zie hiervoor ook de bijlage) wordt vooralsnog aan een functie op het niveau van schaal 14 BBRA gedacht (hiertoe zal in FUWASYS

vooraf een weging van de functie worden gemaakt wat er toe kan leiden dat een andere salarisschaal zal worden toegekend).

2.2.4 Integriteitsverantwoordelijken bij directies/dienstonderdelen
Het kan opportuun zijn om ook binnen een dienstonderdeel of een directie de rol van integriteitsverantwoordelijke of integriteitscoördinator te beleggen. Dit is bij verschillende dienstonderdelen/directies al het geval. Deze integriteitsverantwoordelijken/integriteitscoördinatoren hebben een vergelijkbare rol als die van de centrale integriteitscoördinator, maar dan op het dienst- dan wel directie niveau.

Vermoedens van ernstige integriteitsschendingen worden door de directies en dienstonderdelen zo snel mogelijk aan de SG gemeld.

Er is geen verantwoordingslijn tussen de centrale integriteitscoördinator en de integriteitscoördinatoren van de dienstonderdelen. De relatie tussen de centrale integriteitscoördinator en de integriteitscoördinatoren bij de dienstonderdelen is er op gericht kennis en expertise met elkaar te delen. Onder andere hiervoor is ook de Expertgroep opgericht. Hieraan doen mee OM, DJI, IND, NP en het BD. Naast het delen van kennis en expertise geeft de Expertgroep zelf verdere invulling aan het doel en de werkzaamheden. Hierbij kan worden gedacht aan het signaleren van VenJ-brede aandachtspunten, het leveren van input voor de Kring van Integriteitscoördinatoren en het IPIM en het meedenken over rijksbrede ontwikkelingen op het gebied van integriteit.

3. Integriteitsbeleid

Integriteitsbeleid is op verschillende vlakken met P&O-onderwerpen verweven. Zoals beschreven is het gewenst om de uitvoering van het beleid te scheiden. De ontwikkeling en de implementatie van het integriteitsbeleid zal bij DP&O belegd worden. DP&O is hiermee concernverantwoordelijk voor een adequate en actuele vertaling van de Rijksbrede kaders en wet- en regelgeving naar de VenJ organisatie en het opstellen van VenJ beleid indien er geen rijksbrede regels zijn opgesteld. DP&O is tevens verantwoordelijk voor de communicatie hieromtrent. De centrale integriteitscoördinator heeft hierin een verplichte adviesrol. Dit houdt in dat hij zicht houdt op de stand van zaken, trends signaleert en kan meedenken over eventuele aanpassingen. De centrale integriteitscoördinator heeft hierover ook overleg met de integriteitsverantwoordelijken bij de dienstonderdelen. De centrale integriteitscoördinator besteedt in zijn jaarverslag aandacht aan het (gewijzigde) integriteitsbeleid.

4. Meldpunt integriteit

Er wordt een meldpunt integriteit ingericht. Dit meldpunt valt onder de verantwoordelijkheid van de centrale integriteitscoördinator. De werkzaamheden die voortvloeien uit de bij het meldpunt ontvangen meldingen worden uitgevoerd door de centrale integriteitscoordinator en/of zijn ondersteuning. De eind verantwoordelijkheid voor het gehele integriteitsmanagement systeem van VenJ ligt bij het hoogst bevoegde gezag de SG.

Het bevoegd gezag binnen het BD of binnen een dienstonderdeel blijft de eerst aangewezen partij waarbij mogelijke integriteitsschendingen gemeld kunnen worden. Een DG en de dienstonderdelen zijn zelf verantwoordelijk voor het zorgvuldig afhandelen van deze meldingen en voor het accuraat bijhouden van het overzicht daarvan. Het meldpunt integriteit kan hen hierbij wel ondersteunen.

Het meldpunt is eveneens verantwoordelijk voor een zorgvuldige overdracht van meldingen aan het bevoegd gezag als de meldingen geen betrekking hebben op het bestuursdepartement.
Dit is uiteraard ook van toepassing als meldingen betreffende het bestuursdepartement op andere plekken binnen de VenJ organisatie worden ontvangen.

Uitgangspunt blijft echter dat medewerkers bij voorkeur hun meldingen neerleggen bij het eigen bevoegd gezag. Indien de wens bestaat om vertrouwelijk te melden, dan kan de vertrouwenspersoon namens de medewerker de melding kenbaar maken.

Medewerkers van het meldpunt geven op basis van de ontvangen informatie een inschatting van de aard en de ernst van de melding. Het Meldpunt integriteit informeert en adviseert het bevoegd gezag vervolgens over het al dan niet instellen van een onderzoek (in- en extern) of het doen van aangifte. De melding wordt ook bij het meldpunt geregistreerd. In geval van rechtstreekse melding bij het meldpunt integriteit kan de melder zich laten ondersteunen door een vertrouwenspersoon.

Conform de reeds geldende richtlijn van BZK, zijn partijen die meldingen ontvangen zelf verantwoordelijk voor het jaarlijks aanleveren van geabstraheerde gegevens over meldingen ten behoeve van de bedrijfsvoeringsrapportage Rijk. De centrale integriteitscoördinator vervult hierin een coördinerende rol. Alle DG's, het meldpunt integriteit en alle integriteitscoördinatoren van de dienstonderdelen leveren daarom één keer per jaar deze geabstraheerde gegevens bij de centrale integriteitscoördinator aan.

Naast het melden van een (vermoedelijke) integriteitschending is het voor medewerkers mogelijk om op basis van de Algemene Wet bestuursrecht (Awb) een klacht tegen een persoon in te dienen. Ook hiervoor is het bevoegd gezag verantwoordelijk. Hiertoe is een voorbeeldregeling opgesteld die door de dienstonderdelen kan worden overgenomen.

BIJLAGE 1

In de bijlage wordt nader ingegaan op de taken en verantwoordelijkheden behorend bij de verschillende genoemde rollen.

1. Bevoegd gezag

Algemeen

Het bevoegd gezag is primair verantwoordelijk voor een veilig en open werkklimaat en voor het in ontvangstnemen van meldingen, het (doen) afhandelen van deze meldingen en het verzorgen van de met BzK afgesproken verantwoordingsinformatie.

Rol bevoegd gezag

- investeren in een gezonde, open cultuur;
- integriteitsmanagement als een onderdeel van de bedrijfsvoering beschouwen;
- open staan voor wat medewerkers op de werkvloer bezighoudt en signalen serieus nemen;
- meldingen als kans op verbetering zien;
- de organisatie laten merken dat meldingen serieus worden onderzocht en onregelmatigheden worden aangepakt.

Taken

- stelselmatig aandacht besteden aan wat wel en niet acceptabel is (minimaal een keer per jaar); verantwoordelijk voor de risicoanalyses, de daarop gebaseerde beveiliging- en calamiteitenplannen, de uitvoering daarvan en de periodieke toetsing op de werking.
- kennis hebben van (nieuwe) regelingen en weten hoe te handelen als er een melding binnenkomt;
- gemelde vermoedens van misstanden serieus onderzoeken. Daarvoor kan advies/ondersteuning worden ingewonnen bij Meldpunt Integriteit en Integriteitscoördinator;
- maatregelen nemen bij (vermoedens) van integriteitsincidenten (tijdelijke ordemaatregel, sanctie en aangifte doen);
- voortgang van onderzoeken aan de melder terugkoppelen, zicht houden op hoe het de melder vergaat;
- Zorgen voor een zorgvuldige afhandeling van onderzoeken; het voeren van evaluatiegesprekken;
- bij (vermoedens) van zeer ernstige incidenten wordt (in afstemming met de centrale Integriteitscoördinator) onmiddellijk de SG geïnformeerd;
- Per dienstonderdeel een jaarlijks overzicht opstellen (conform het binnen het SGO vastgestelde BZK-model.) voor de Centrale Integriteitscoördinator ten behoeve van het jaarverslag Rijk. Deze rapportage bevat onder andere:
    - een overzicht van soorten integriteitsschendingen die hebben plaats gevonden;
    - frequentie van de verschillende soorten integriteitsschendingen;
    - de impact van de verschillende soorten integriteitsschendingen;
    - genomen maatregelen, al dan niet structureel.

Het bevoegd gezag is en blijft eindverantwoordelijk, maar het is wel mogelijk om enkele taken bij een (bestaande) functionaris te beleggen binnen het betreffende dienst/sector. De integriteitscoördinatoren bij organisatieonderdelen ondersteunen het bevoegd gezag (hoofd van dienst) van de betreffende onderdelen.
Wanneer een medewerker om welke reden dan ook zijn melding niet via het bevoegd gezag wil maken, kan hij terecht bij de vertrouwenspersoon of bij het Meldpunt Integriteit.

2. Vertrouwenspersonen

Algemeen

Een vertrouwenspersoon heeft primair als taak medewerkers te ondersteunen bij morele- en integriteitsvraagstukken, waaronder ook ongewenst gedrag zoals (seksuele) intimidatie, agressie en pesten. Iedere vertrouwenspersoon is onafhankelijk. Daarom kan de rol van vertrouwenspersoon niet gecombineerd worden met functies waarin bij (dreigende) arbeidsconflicten ook een formele adviesrol ter ondersteuning van de werkgever is vastgelegd. Ook kan de rol van vertrouwenspersoon niet gecombineerd worden met de rol van integriteitscoördinator.

Rol van de vertrouwenspersonen

- <u>Luisterend oor en vraagbaak.</u> Fungeren als klankbord voor medewerkers met morele of integriteitsvraagstukken, alsmede het geven van advies over de door de medewerker te ondernemen stappen. De vertrouwenspersoon helpt het probleem te analyseren, te duiden en helpt bij het zetten van vervolgstappen (aanspreken, doorverwijzen, melding maken, klacht indienen, je erbij neerleggen etc.). Zorgvuldigheid en betrouwbaarheid vormen de basis van het functioneren van een vertrouwenspersoon. Alle vragen, twijfels of vermoedens moet men vertrouwelijk kunnen bespreken. De vertrouwenspersoon werkt op basis van anonimiteit en vertrouwelijkheid, tenzij sprake is van een ernstig strafbaar feit. Voor ernstig strafbare feiten geldt namelijk voor iedereen een meldplicht, inclusief vertrouwenspersonen.
- <u>Verkennen of problemen binnen de 'lijn' opgelost kunnen worden.</u> De vertrouwenspersoon dient te bevorderen, dat medewerkers die een beroep op hem doen, ook hun bevoegde gezag of anders de manager daarboven bij de oplossing van de morele en/of integriteitskwestie betrekken.

Taken van de vertrouwenspersonen

- <u>Begeleiden bij een formele melding van een (vermoeden) integriteitsincident.</u> Een vertrouwenspersoon kan de melder op diens verzoek adviseren over de melding. In die situaties waarbij het voor een medewerker moeilijk is om bij het bevoegde gezag (vermoedens) van integriteitsschendingen te melden, kan dus ook via de vertrouwenspersoon een formele (vertrouwelijke) melding worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.
- <u>Registreren, rapporteren.</u> De vertrouwenspersonen brengen jaarlijks een vertrouwelijk en geanonimiseerd verslag uit aan het hoofd van dienst van hun eigen dienstonderdeel. De Centrale Integriteitscoördinator ontvangt een

afschrift van deze rapportage. Voor deze rapportage wordt gedurende het jaar het volgende geregistreerd; het aantal medewerkers waarmee is gesproken, uitgesplitst naar casuïstiek waarvan het een (vermoedens van) integriteitsincidenten betrof én daarbinnen het aantal gevallen dat heeft geleid tot meldingen die zijn doorgezet via de vertrouwenspersoon.
- Signaleren. Ernstige signalen dienen voortijdig te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag, bij voorkeur met instemming van de melders en anders binnen de waarborgen en mogelijkheid van de toegezegde vertrouwelijkheid en anonimiteit

Wat behoort niet tot de rol en taken van een vertrouwenspersoon:
- het verrichten van onderzoek en betrokkenheid bij de follow up van een ingesteld onderzoek;
- interveniëren en adviseren over arbeidsconflicten, die geen (vermoeden) van integriteitsschending betreffen, hierbij dient te worden doorverwezen.

3. Centrale integriteitscoördinator

Algemeen
Met het formeel vastleggen van de rol van de centrale integriteitscoördinator benadrukt de organisatie het belang van het integriteitsbeleid en wil het de continuïteit van het thema borgen. De integriteitscoördinator legt rechtstreeks verantwoordelijkheid af aan de SG.

Rol van de integriteitscoördinator
- het coördineren van de verschillende deelaspecten van het integriteitsbeleid, waarbij aandacht voor preventie prioriteit heeft;
- verbindingsrol in de relatie met de vertrouwenspersonen en contactpersonen, diensten en instellingen;
- fungeert als aanspreekpunt voor de vertrouwenspersonen, integriteitscoördinatoren van de dienstonderdelen en het bevoegd gezag voor kwesties rondom integriteit;
- het bijeenbrengen van kennis en expertise op het gebied van integriteit;
- het organiseren van regelmatige afstemming met de functionarissen of afdelingen die een rol spelen in het integriteitsmanagement (minimaal jaarlijks). Treedt hierbij ook op als voorzitter van de Expertgroep[4] en het overleg van Integriteitscoördinatoren;
- heeft zittingen in het Interdepartementaal Platform Integriteitsmanagement (IPIM);
- het gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen (aan bestuur, directie, management en/of medewerkers);
- monitoren of de gemaakte afspraken over integriteit worden nageleefd;
- integriteitsbeleid in jaarcycli benaderen en bezien of het beleid nog voldoende aansluiting heeft bij de (veranderende) organisatie.

---

[4] Deze Expertgroep bestaat uit experts vanuit het BD, de NP, het OM, DJI en de IND en is vorig jaar opgericht ten behoeve van het delen van kennis en ervaring.

- De integriteitscoordinator legt verantwoordelijkheid af door middel van een jaarplan (vooraf) en een jaarverslag (achteraf). Daarnaast informeert hij de SG conform de tussen de SG en Integriteitscoordinator gemaakte afspraken.

Taken van de integriteitscoördinator zijn onder meer
- toezicht houden op het invoeren, uitdragen, actualiseren en implementeren van het beleid (wet- en regelgeving) rond integriteit door DP&O;
- het ontwikkelen, adviseren over, en op het juiste moment inzetten van integriteitsinstrumenten (bijvoorbeeld folders, trainingen, notities, presentaties);
- bewaakt dat iedere vertrouwenspersoon de basisopleiding volgt en jaarlijks de professionaliseringsdagen bijwoont;
- faciliteert minimaal een keer per jaar het overleg tussen de vertrouwenspersonen en lokale integriteitscoördinatoren onder meer door intervisie bijeenkomsten. Deze laatste taak als 'secretaris van de vertrouwenspersonen' kan onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van de integriteitscoördinator ook belegd worden bij een andere functionaris;
- het integraal adviseren en rapporteren aan de ambtelijke en politieke leiding over relevante ontwikkelingen;
- adviseren over wenselijkheid aanpassing integriteitsbeleid op basis van jaarverslag meldingen integriteitsschendingen;
- proces begeleiding bij de werving en selectie van alle VenJ vertrouwenspersonen;
- het bevoegd gezag adviseren over de behandeling en afhandeling van (vermoedelijke) integriteitsincidenten; het bevoegd gezag ondersteunen bij de communicatie rondom integriteitsonderzoeken en het voeren van evaluatiegesprekken
- kan in voorkomende gevallen optreden als gedelegeerd opdrachtgever van integriteitsonderzoeken;
- zorgt voor verbinding met Rijksbrede ontwikkelingen door periodiek overleg met andere departementen;
- levert een inhoudelijke bijdrage aan het IPRA overleg
- Heeft namens VenJ zitting in het Interdepartementaal Platform Integriteit Management (IPIM).

4. Meldpunt Integriteit

Algemeen
Het Meldpunt registreert binnengekomen meldingen en adviseert het bevoegd gezag over verdere afhandeling. Tevens kan het Meldpunt ondersteunen bij het uitvoeren van onderzoek.

Taken Meldpunt Integriteit
- registreren van alle meldingen die bij het meldpunt binnen komen[5];

[5] Ook met de oprichting van het Meldpunt Integriteit blijft het bevoegd gezag de eerst verantwoordelijke voor integriteit en medewerkers kunnen voor vermoedens van integriteitsschendingen bij hun bevoegd gezag terecht. Wil of kan een medewerker niet bij het bevoegd gezag terecht, dan kan een medewerker (al dan niet via een vertrouwenspersoon) melden bij het Meldpunt Integriteit.

- advies aan het bevoegde gezag in het kader van meldingen/incidenten; de inschatting hoe de melding afgehandeld dient te worden;
- bij (vermoedens) van zeer ernstige incidenten worden onmiddellijk de SG en de centrale Integriteitscoördinator geïnformeerd;
- klankbordfunctie voor Hoofden van Dienst met betrekking tot instellen/uitvoeren van integriteitsonderzoek;
- ondersteuning van bevoegd gezag in de afhandeling (o.a. rapportage) van meldingen die bevoegd gezag als ontvanger dient af te handelen (meldingen aan hoofden van dienst, worden door het dienstonderdeel zelf afgehandeld en geregistreerd)
- rapporteert de centrale integriteitscoördinator jaarlijks over de meldingen van (vermoedens van) integriteitsschendingen ten behoeve van de jaarrapportage bedrijfsvoering Rijk en ten behoeve van de Jaarrapportage Integriteit, die onderdeel is van het jaarverslag van de Integriteitscoördinator. Deze rapportage geeft een trendanalyse en bevat:
    a. een overzicht van soorten integriteitsschendingen die hebben plaats gevonden;
    b. frequentie van de verschillende soorten integriteitsschendingen;
    c. de impact van de verschillende soorten integriteitsschendingen;
    d. genomen maatregelen, al dan niet structureel;
    e. Het meldpunt Integriteit legt verantwoordelijkheid af door middel van een jaarlijks plan/ activiteitenplan (vooraf) en een jaarverslag (achteraf).

5. integriteitscoördinatoren en integriteitsverantwoordelijken bij de dienstonderdelen

Algemeen

Een integriteitscoördinator of integriteitsverantwoordelijke bij een dienstonderdeel ondersteunt het bevoegd gezag (de leidinggevenden) van het betreffende dienstonderdeel. In bijlage 2 is een globale beschrijving van de wijze waarop integriteitmanagement is ingericht bij de grotere organisaties opgenomen. Gezien het feit dat de organisaties binnen VenJ dusdanig van elkaar verschillen, kan de invulling van de werkzaamheden ook variëren.

Rol integriteitscoördinator/integriteitsverantwoordelijke bij een dienstonderdeel

Optreden als aanspreekpunt

- fungeren als aanspreekpunt voor het integriteitsbeleid van VenJ binnen de betreffende dienst en is als zodanig herkenbaar (intern);
- optreden als aanspreekpunt voor de centrale Integriteitscoördinator, de vertrouwenspersonen van zijn dienstonderdeel en het bevoegd gezag van zijn dienstonderdeel.
- Fungeren als aanspreekpunt om binnen VenJ kennis en expertise met elkaar te kunnen delen.

Bewustwording en communicatie

- verantwoordelijk voor de communicatie en het delen van informatie over het thema integriteit binnen het dienstonderdeel;

- initieert, of ondersteunt bewustwordingsacties binnen het dienstonderdeel;
- draagt zorg voor het creëren van draagvlak voor de implementatie van het integriteitsbeleid binnen het eigen dienstonderdeel.

Taken integriteitscoördinator/integriteitsverantwoordelijke bij een dienstonderdeel

Risicoanalyse en dienst specifieke beheers -en beleidsmaatregelen
- Verantwoordelijk voor het in beeld brengen van de activiteiten die mede op basis van vastgestelde risico's in gang zijn gezet opstellen en adviseren over dienstonderdeel specifiek beleid en/of beheersmaatregelen in aanvulling op het VenJ-brede beleid (zoals de actuele lijst met vertrouwenspersonen).

Coördinatie en registratie van integriteitsincidenten
coördineren en registreren van de aanpak van integriteitsincidenten binnen het eigen dienstonderdeel, in afstemming met en in opdracht van de leiding van het dienstonderdeel.

6. DP&O

Rol en taken DP&O
Het ontwikkelen, invoeren, uitdragen, actualiseren en implementeren van het beleid ligt bij DP&O. DP&O is hiermee verantwoordelijk voor een adequate vertaling van de Rijksbrede kaders naar de VenJ organisatie en het communiceren van dit beleid binnen VenJ

- Ontwikkelen, invoeren, uitdragen, actualiseren en implementeren van integriteitsbeleid;
- Coördineren van beleid dat gelieerd is aan integriteit maar ergens anders in de organisatie wordt ontwikkeld, ingevoerd en geïmplementeerd.
- het centraal aanspreekpunt zijn op integriteitsbeleid voor de gehele organisatie en voor andere departementen;
- het organiseren van regelmatige afstemming met de functionarissen of afdelingen die een rol spelen in het integriteitsbeleid of de uitvoering hiervan (minimaal jaarlijks);

BIJLAGE 2

Deze bijlage geeft een overzicht van de organisatie van integriteitsmanagement bij de IND, het OM, de Nationale Politie en DJI

1. Integriteitsbeleid bij de IND

Bureau Integriteit IND

De IND beschikt over een onafhankelijk opererend Bureau Integriteit, welke is Fox

Ambitie

Bureau Integriteit heeft de ambitie zich te ontwikkelen tot hèt expertisecentrum binnen de kleine vreemdelingenketen op het gebied van integriteit. Een verdere professionalisering op het gebied van advisering ten aanzien van integriteit (-svraagstukken) maakt hier onderdeel van uit.

Integriteit

In de nieuwe organisatie wordt Bureau Integriteit hét expertisecentrum van de IND op het gebied van integriteit, met als hoofddoel het bevorderen van de integriteit van de IND evenals van de organisaties in de kleine vreemdelingenketen. De professionals van Bureau Integriteit richten zich proactief op het voorkomen, beperken en onderzoeken van schendingen van de integriteit. De inspecteurs/medewerkers toezicht (S11) voeren daarnaast risicoanalyses* uit op het gebied van integriteit. Met dit doel wordt vakkennis vergaard en gedeeld en wordt de vertaalslag gemaakt van beleid op het gebied van integriteit naar uitvoeringsbeleid voor de kleine keten.
De medewerkers van Bureau Integriteit hechten belang aan het leveren van kwalitatief hoogwaardige producten binnen een afgesproken termijn. Zij handelen in opdracht van het bevoegd gezag, maar opereren op onderzoeksgebied onafhankelijk. Alle managers en medewerkers van de IND en de kleine keten kunnen bij Bureau Integriteit terecht voor training en advies. Efficiency, kwaliteit, innovatie, klantgerichtheid en medewerkerschap vormen sleutelbegrippen waarlangs Bureau Integriteit haar taken uitvoert.

Organisatie

Bureau Integriteit beschikt over een hoofd Bureau Integriteit, tevens plaatsvervangend hoofd Bureau Hoofddirectie en, momenteel, over zes inspecteurs/medewerkers toezicht.

Taken

- het bevorderen van het integriteitsbeleid binnen de IND
- het opstellen van beleidsnotities en adviezen inzake het integriteitsbeleid
- het vergroten van de bewustwording rond integriteit, onder andere door middel van dilemmatrainingen
- centrale registratie van integriteitsmeldingen
- ondersteunen en/of adviseren van het Bevoegd Gezag bij (potentiële) integriteitsschendingen
- het uitvoeren van integriteitsonderzoeken op verzoek van het Bevoegd Gezag (oriënterend onderzoek, feitenonderzoek, disciplinair onderzoek)

- het ondersteunen en adviseren van het Bevoegd Gezag in nazorgtrajecten naar aanleiding van een onderzoek en/of integriteitsschending
- het vervullen van aanspreekpunt en vraagbaak voor medewerkers
- het opstellen van kwetsbaarheidsanalyses*
- (inter)departementale samenwerking en afstemming rond het thema integriteit

Werkzaamheden ten behoeve van de Kleine Keten
Het Bureau Integriteit verricht dilemmatrainingen ten behoeve van de DT&V, en voert voor zowel het COA en de DT&V onderzoeken en adviseringswerkzaamheden uit. Hiertoe zijn met deze organisaties convenanten afgesloten.

Procesbeschrijving
De taken, bevoegdheden, processen en documentatie rond het thema integriteit zijn beschreven in het Handboek Integriteit.

* de taak en rol van Bureau Integriteit ten aanzien van risico-analyses dient nog nader onderzocht te worden

2. Integriteitsbeleid bij het OM

Achtergronden en inhoud integriteitsbeleid

Het Openbaar Ministerie heeft een bijzondere plaats in de samenleving. Als rechtshandhaver van datgene wat de Nederlandse burgers – door middel van wetgeving – met elkaar hebben afgesproken, werken wij in een glazen 'ministerie'. Het werk en het gedrag van OM-medewerkers liggen onder een vergrootglas. Iedereen ziet – en moet ook kunnen zien – wat wij doen, omdat ons werk mensen direct raakt. Integriteit is daarom een kwaliteitskenmerk van het Openbaar Ministerie, dat intern en extern, gezien en herkend moet kunnen worden.

Vanuit de hierboven geschetste achtergrond heeft het College van Procureurs-Generaal in december 2010 Kitty Nooy, plaatsvervangend hoofdofficier in Den Haag, benoemd tot landelijk programmamanager integriteit en haar gevraagd het thema integriteit binnen het OM naar een hoger niveau te brengen. Een breed samengestelde werkgroep (met vertegenwoordigers vanuit o.a. HRM, Communicatie, integrale beveiliging, Bedrijfsvoering en Rijksrecherche) is vervolgens, onder haar leiding, hiermee aan de slag gegaan. De werkgroep is gestart met het beschrijven en vastleggen van het beleid. Onderstaande documenten zijn de belangrijkste resultaten daarvan:

- Kadernotitie Integriteit
- Handreiking melding integriteitschending
- Instructie handelwijze integriteitschendingen
- Leidraad Communicatie bij integriteitschending
- Leidraad loonbeslag en problematische schulden
- Handreiking integriteit tijdens personeelsgesprekken

Na de formele vaststelling van het beleid door het College in mei 2012 is gestart met het benoemen en opleiden van vertrouwenspersonen integriteit (minstens 1 per OM-onderdeel) en de selectie en opleiding van onderzoekers voor de onderzoekerspoule (zie hieronder). Tevens is in juli 2012 het Bureau Integriteit OM (BI-OM) van start gegaan.

GRECO (Group of States Against Corruption, een verdragsorganisatie onder de vlag van de Raad van Europa) heeft in 2013 het integriteitsbeleid van het OM in Europees verband als best practice aangemerkt.

BI-OM en onderzoekerspoule

Het BI-OM is een landelijk expertisecentrum met een adviserende, stimulerende en beheersende rol op het gebied van integriteit. Het BI-OM fungeert als vraagbaak en sparringpartner voor de OM-onderdelen, stimuleert bewustwording en communicatie rondom integriteit en houdt centraal zicht op aantallen integriteitschendingen en de wijze van afhandeling daarvan.
Het BI-OM is, net als de eerdergenoemde werkgroep (als zijn voorloper) breed samengesteld, met specialisten vanuit verschillende disciplines. De centrale aansturing en coördinatie berust bij de programmamanager, samen met een integriteitscoördinator die hier voor een belangrijk deel voor is vrijgesteld. De programmamanager rapporteert en legt verantwoording af aan (de voorzitter van) het College.

Gewaardeerd onderdeel van het BI-OM is een poule van onderzoekers. Hierop kunnen OM-onderdelen een beroep doen om een (vermoedelijke) integriteitschending te onderzoeken. In de poule zitten acht hiertoe opgeleide

collega's van verschillende OM-onderdelen, aangevuld met twee ervaren onderzoekers van de Rijksrecherche.

Gedragscode en DVD
Qua bewustwording rondom integriteit ligt de focus op het herkennen en bespreekbaar maken van professionele dilemma's waar OM'ers in de praktijk tegenaan kunnen lopen. De Gedragscode OM – gegroepeerd rondom de 5 kernwaarden professionaliteit, omgevingsgerichtheid, integriteit, openheid en zorgvuldigheid – vormt hierbij (naast uiteraard hetgeen is vastgelegd in wet en(gedrags)regels) als het ware een moreel kompas. Het bespreekbaar maken van dilemma's gebeurt onder andere aan de hand van de specifiek voor het OM ontwikkelde dvd 'Integriteit begint bij jezelf' (met daarop 6 OM-gerelateerde casussen en voorzien van een gesprekshandleiding), maar ook door middel van lokale bijeenkomsten (per onderdeel of per team) over eigen dilemma's.

Monitoring, communicatie en verantwoording
Door middel van de centrale registratie van integriteitschendingen (en de wijze van afhandeling daarvan), frequente contacten met lokale bestuurders en integriteitsfunctionarissen en halfjaarlijkse bijeenkomsten met respectievelijk vertrouwenspersonen integriteit en onderzoekers houdt het BI-OM centraal zicht op de actuele situatie rondom integriteit, zowel op landelijk als lokaal niveau. Hier wordt regelmatig over gerapporteerd (c.q. geadviseerd) richting College en vindt interne communicatie over plaats door middel van (digitale) nieuwsbrieven, die circa 3 keer per jaar verschijnen. Van de bij het BI-OM gemelde vermoedelijke integriteitschendingen en de wijze van afhandeling daarvan wordt eens per half jaar een geanonimiseerd overzicht gemaakt, dat via intranet intern bekend wordt gemaakt. Achterliggende gedachte bij de halfjaaroverzichten is dat meer open communicatie over integriteitschendingen intern een lerende werking heeft en de transparantie van het integriteitsbeleid vergroot. Daarnaast gebruikt het BI-OM de halfjaaroverzichten voor het signaleren van eventuele trends of ontwikkelingen in de incidenten die zich voordoen.

Mede op basis van informatie-analyse door het BI-OM maken de voorzitter van het College en de programmamanager Integriteit momenteel een ronde langs hoofden van de OM-onderdelen, lokale vertrouwenspersonen integriteit en lokale ondernemingsraden. Tijdens deze gesprekken worden algemene en lokale aandachtspunten op het gebied van integriteit besproken en vervolgafspraken daarover gemaakt.

3. Integriteitsbeleid bij de Nationale Politie

Integriteit binnen de politie: taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

In het Inrichtingsplan nationale politie is binnen elke eenheid een afdeling Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK) opgenomen. Daarnaast is er een VIK afdeling binnen de korpsstaf en is in 2015 een tijdelijk VIK binnen het Politiedienstencentrum gecreëerd. Dit zijn afdelingen die binnen de staven zijn gepositioneerd, maar wel met een directe lijn naar politiechef, directeuren of korpschef.
Doel VIK: Door het bijeenbrengen van signalen op de verschillende taakvelden kan VIK een rol spelen in het signaleren van trends op het gebied van gewenst en ongewenst gedrag van politiemedewerkers. Daarnaast kan VIK n.a.v. casuïstiek knelpunten in processen of procedures signaleren en hierop adviseren. VIK kan een essentiële bijdrage leveren aan de cultuurverandering en aan de wens tot het zijn van een lerende organisatie. Waar voorheen de focus lag op repressie is nu meer aandacht voor preventie en bewustwording. Integriteit wordt steeds meer gezien als onderdeel van professioneel handelen; integriteit wordt gekoppeld aan goed ambtenaarschap en is daarmee onderdeel van het dagelijks werk. Het is ook niet slechts 'iets van VIK', maar een gedeelde verantwoordelijkheid van medewerkers, leidinggevenden en de organisatie.

De VIK afdelingen in de eenheden en het PDC zijn gedecentraliseerd. Dit betekent dat de politiechefs en de directeuren verantwoordelijkheid zijn voor de uitvoering van de VIK processen en de afhandeling daarvan (besluitvorming tav eventuele gevolgen voor medewerkers). Een en ander is vastgelegd in de mandaatregeling politie.

Taken en verantwoordelijkheden VIK korpsstaf

Integriteitsbeleid is vanwege de legitimiteit van de politie in de korpsstaf verankerd.
Kerntaken van de afdeling zijn:

- Ontwikkelen kaderstellend beleid op het taakveld Veiligheid, Integriteit en Klachten en opstellen richtlijnen ten behoeve van de kwaliteit van de uitvoering en gelijke behandeling;
- Ontwikkelen kaderstellend beleid op het uitvoeren van interne (disciplinaire en strafrechtelijke) onderzoeken alsmede de monitoring op de uitvoering ervan en de eenduidigheid in strafoplegging;
- Ontwikkelen kaderstellend beleid ten aanzien van het gehele proces van screening van (toekomstig) medewerkers en inhuur alsmede de monitoring op de uitvoering ervan en de eenduidigheid;
- Ontwikkelen kaderstellend beleid op de integriteit en veiligheid van het systeem, zoals de beveiliging van gebouwen en informatie;
- Ontwikkelen kaderstellend beleid ten aanzien van klachtenbehandeling en klachtenafhandeling;
- Opstellen van preventiemaatregelen inzake veiligheid, integriteit en klachten;

- Monitoren van de uitvoering van beleid en daarover rapporteren aan eenheidschefs en de korpsleiding.

Op deze taakvelden wordt de uitvoering van beleid in de eenheden uitgevoerd. Een bijzonder aspect van deze afdeling is de advisering betreffende de Regeling Melden Vermoeden van een Misstand. De afdeling onderhoudt contacten met stakeholders zoals de Rijksrecherche, de Nationale Ombudsman, AIVD, het College Bescherming Persoonsgegevens en de Onderzoeksraad Integriteit Overheid.

Taken en verantwoordelijkheden VIK eenheid
De afdeling heeft ten doel de politiechef te ondersteunen in de uitvoering van het beleid op de taakvelden veiligheid, integriteit en klachten. De afdeling verricht alle screenings- en integriteitsonderzoeken voor de eigen eenheid.
Kerntaken van de afdeling zijn:
- Coördineren van de klachtbehandeling;
- klachtbehandeling, inclusief bemiddeling en verzoening;
- coördineren en adviseren t.a.v. preventie en integriteit met inhoudelijke aansturing van interne onderzoeken;
- uitvoeren van disciplinaire en strafrechtelijke onderzoeken;
- ondersteunen van de AIVD bij A-onderzoeken en uitvoeren van P-onderzoeken;
- uitvoeren van screeningen en snelle naslag.

Taken en verantwoordelijkheden VIK PDC
De afdeling heeft ten doel de directeur PDC te ondersteunen in de uitvoering van het beleid op de taakvelden veiligheid, integriteit en klachten. De afdeling staat onder leiding van een teamchef. De afdeling verricht alle screenings- en integriteitsonderzoeken voor het PDC en de aspiranten binnen het korps. Specifiek kent VIK PDC een aantal taken die zij t.b.v. het land uitvoert. Deze zijn verankerd in een FDO (forensische digitale opsporing) loket en een CLS (centraal loket screening). T.a.v. de taken op het gebied van integrale beveiliging wordt in elke eenheid een beveiligingscoördinator toegevoegd die gedeconcentreerd werkt binnen een eenheid. Deze wordt geplaatst binnen de afdeling VIK van een eenheid.
Kerntaken van de afdeling zijn:
- Coördineren van de klachtbehandeling;
- Klachtbehandeling, inclusief bemiddeling en verzoening;
- Coördineren en adviseren ten aanzien van preventie en integriteit met inhoudelijke aansturing van interne onderzoeken;
- Uitvoeren van disciplinaire en strafrechtelijke onderzoeken;
- Ondersteunen van de AIVD bij A-onderzoeken en uitvoeren van P-onderzoeken;
- Uitvoeren van screeningen en snelle naslag;
- Uitvoeren van werkzaamheden op gebied van privacy;
- Uitvoeren werkzaamheden FDO loket;
- Landelijke aanname en uitgifte van screeningsaanvragen (coördinatie taken);
- Coördinerende taak t.a.v. de beveiligingscoördinatoren in de eenheden;

- Toezicht / advies t.a.v. integrale beveiliging binnen het PDC.

Regeling melden vermoeden van een misstand
Het uitgangspunt is dat een ambtenaar melding van een vermoeden van een misstand doet bij de organisatie waar de vermoede misstand zich afspeelt. Zo wordt de organisatie de mogelijkheid geboden de vermoede misstand adequaat te behandelen en orde op zake te stellen. Een melding van een misstand kan worden gedaan bij een leidinggevende, bij een vertrouwenspersoon integriteit (VPI), een vertrouwenspersoon omgangsvormen (VPO) dan wel de VIK afdeling van een eenheid en dient te worden doorgeleid naar de hoogst ambtelijk leidinggevende. Sinds 1 januari 2013 is de korpschef de hoogste ambtelijke leidinggevende in de zin van het Besluit van 15 december 2009.

Met ingang van januari 2014 is het Landelijk meldpunt misstanden (LMM) opgericht waarnaar alle meldingen uit de eenheden[6] worden doorgeleid en waaraan een aantal VPI' s verbonden is. Bij het LMM kunnen medewerkers ook rechtstreeks melding doen van (vermoede) misstanden. Het LMM is zowel meldpunt als adviesorgaan m.b.t. misstanden.

Vertrouwenswerk HRM
Bij grensoverschrijdend gedrag en ongewenste omgangsvormen, zoals ervaringen met agressie / geweld, pesten, intimidatie en discriminatie en seksuele intimidatie, kunnen medewerkers in vertrouwelijkheid, en eventueel onder geheimhouding, spreken met de vertrouwenspersonen omgangsvormen (VPO) in een eenheid. Elke eenheid heeft zijn eigen vertrouwenspersonen. Het vertrouwenswerk valt onder verantwoordelijkheid van HRM.

NB. De politie heeft geen functies / rollen waarbij VPI en VPO gecombineerd zijn. Dit is strikt gescheiden.
Elke voormalige politieregio had op grond van het Besluit van 15 december 2009 een VPI aangesteld en deze rol naar eigen inzicht ingericht. Een aantal voormalige regio's hebben destijds de VPI opgehangen aan de functie van de (centrale) vertrouwenspersoon omgangsvormen (CVP)7. Door de huidige vertrouwenspersonen wordt een gecombineerde functie CVP met de rol van VPI echter niet wenselijk geacht in verband met onder meer de onafhankelijkheid van de positie en de vertrouwelijkheid. De CVP heeft een verderstrekkende geheimhoudingsplicht, terwijl de VPI in bepaalde gevallen een meldplicht heeft. Deze functionaliteiten botsen dus op vertrouwelijkheid versus openheid. De CVP (en de overige vertrouwenspersonen omgangsvormen) vallen onder HRM.

---

[6] Waar in dit stuk over eenheden wordt gesproken wordt tevens bedoeld het PDC en de staf KL.
[7] De CVP is de coördinator van het instituut vertrouwenspersonen omgangsvormen aan de eenheden. Deze blijft als aanspreekpunt verbonden aan een eenheid, gevoed door de VPO.

4. Integriteitsbeleid bij DJI

Het integriteitsbeleid bij DJI is op vele manieren en op vele plekken in de organisatie geborgd. Onder meer naar aanleiding van rapporten van de Algemene Rekenkamer zijn noodzakelijke stappen genomen om het beleid op het gebied van integriteit gestalte te geven en te borgen.
Hieronder volgt een overzicht van alle door DJI genomen maatregelen om het integriteitsbeleid levend en doeltreffend te laten zijn.

Voor indiensttreding moet elke nieuwe medewerker een **VOG** overleggen, waarbij een specifiek voor DJI opgesteld profiel gebruikt wordt. Dit profiel heeft onder meer als bijzonderheid dat naast justitiële ook politie-informatie meegewogen wordt.
Bij indiensttreding leggen medewerkers een **eed/belofte** af en worden ze gewezen op de **Gedragscode DJI**. Elk onderdeel van DJI staat het daarnaast vrij een voor zijn onderdeel noodzakelijke aanvullende code op te stellen. Dit is bijvoorbeeld gebeurd bij een forensisch psychiatrisch centrum en het Shared Service Center ICT (SSC-I) hun eigen aanvullende code opgesteld.

Wanneer een medewerker vragen heeft over het integriteitsbeleid, kan deze terecht op de **intranetpagina** Integriteit, waar alle voor integriteit relevante onderwerpen en documenten verzameld zijn. Hier zijn onder meer de Gedragscode DJI, de **Handvatten Sociale Media** en de **Circulaire Nevenwerkzaamheden** te vinden.

Elke organisatieonderdeel kan door het Opleidingsinstituut DJI **dilemmatrainingen** laten verzorgen om het integriteitsbewustzijn te verhogen.

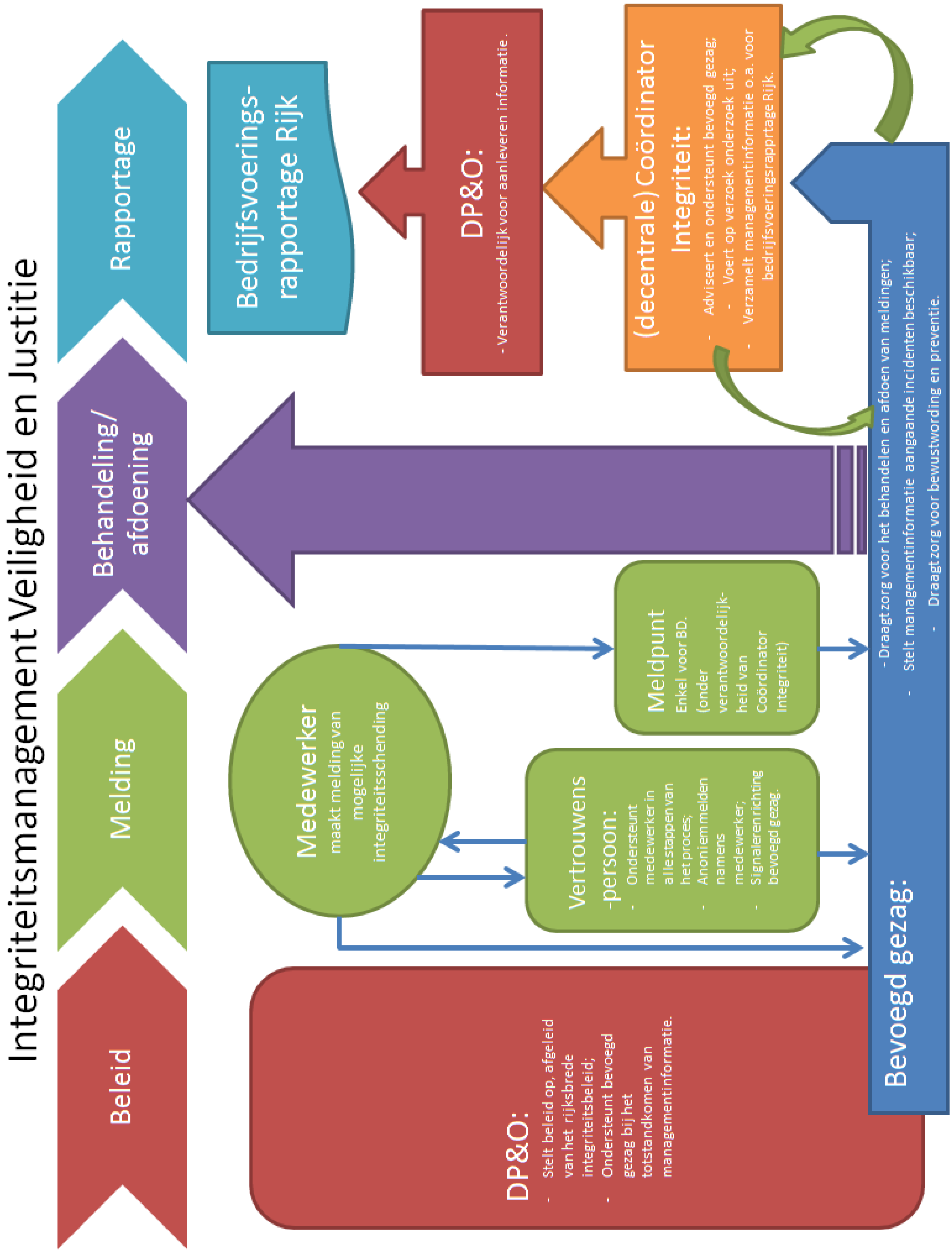
De intranetpagina verwijst ook naar instanties die zich binnen DJI met integriteit bezighouden;

Vertrouwenspersonen:
- Binnen elk organisatieonderdeel zijn minstens twee **vertrouwenspersonen** aangesteld. Deze vertrouwenspersonen zijn er zowel voor vragen op het gebied van integriteit als voor vragen op het gebeid van seksuele intimidatie.
- DJI-breed zijn twee **Centrale Vertrouwenspersonen** aanwezig.

Bureau Integriteit:
- In geval van vermoedelijk plichtsverzuim, doet het **Bureau Integriteit** onderzoek. Zij opereren onafhankelijk en rapporteren hun resultaten aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is vervolgens verantwoordelijk voor de te nemen stappen naar aanleiding van het onderzoek. Het kan hierbij gaan om **disciplinaire maatregelen**, maar ook om passende **ordemaatregelen**, zoals bijvoorbeeld strafoverplaatsing, horen ook tot de mogelijkheden.
- Bureau Integriteit registreert alle meldingen van mogelijke integriteitschendingen in een **registratiesysteem integriteitschendingen**. Deze meldingen worden meegenomen in de **P&C-cyclus**.

Adviseur integriteit:

- De **adviseur Integriteit** zorgt ervoor dat het integriteitsbeleid bij DJI overzichtelijk en samenhangend is en ontwikkelt daarnaast nieuw beleid en nieuwe producten. De adviseur Integriteit heeft met alle betrokken partijen bij DJI periodiek overleg over de status van het integriteitsbeleid bij DJI.
- De **adviseur Integriteit** zorgt ervoor dat het integriteitsbeleid bij DJI overzichtelijk en samenhangend is en ontwikkelt daarnaast nieuw beleid en nieuwe producten. De adviseur Integriteit heeft met alle betrokken partijen bij DJI periodiek overleg over de status van het integriteitsbeleid bij DJI.
- Om het integriteitsbeleid van DJI aan te laten sluiten bij het rijksbrede beleid, het departementale beleid en het beleid dat binnen andere onderdelen van VenJ uitgevoerd wordt, heeft de adviseur Integriteit nauw contact met de **departementale integriteitsfunctionaris**. Daarnaast is er regulier overleg tussen de integriteitsfunctionarissen van IND, Nationale Politie, OM, DJI en het bestuursdepartement.
- De adviseur zorgt actief voor een continu up-to-date zijn van het integriteitsbeleid door deel te nemen aan netwerken als het **KIO van BIOS**.


Integriteitsmanagement Veiligheid en Justitie
Beleid
Melding
Behandeling/ afdoening
Rapportage
DP&O:
- Stelt beleid op, afgeleid van het rijksbrede integriteitsbeleid;
- Ondersteunt bevoegd gezag bij het totstandkomen van managementinformatie.
Medewerker maakt melding van mogelijke integriteitsschending
Vertrouwens -persoon:
- Ondersteunt medewerker in alle stappen van het proces;
- Anoniem melden namens medewerker;
- Signaleren richting bevoegd gezag.
Meldpunt Enkel voor BD. (onder verantwoordelijk-heid van Coördinator Integriteit)
Bedrijfsvoerings-rapportage Rijk
DP&O:
- Verantwoordelijk voor aanleveren informatie.
(decentrale) Coördinator Integriteit:
- Adviseert en ondersteunt bevoegd gezag;
- Voert op verzoek onderzoek uit;
- Verzamelt managementinformatie o.a. voor bedrijfsvoeringsrapprtage Rijk.
Bevoegd gezag:
- Draagt zorg voor het behandelen en afdoen van meldingen;
- Stelt managementinformatie aangaande incidenten beschikbaar;
- Draagt zorg voor bewustwording en preventie.